

Työasiainvaliokunnan mietintö n:o 1 hallituksen esityksestä Kansainvälisen työkonferenssin hyväksymän merenkulkijoiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia merellä ja satamissa koskevan yleissopimuksen nro 163 hyväksymisestä

Eduskunta on 20 päivänä joulukuuta 1991 lähettänyt työasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 224/1991 vp Kansainvälisen työkonferenssin hyväksymän merenkulkijoiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia merellä ja satamissa koskevan yleissopimuksen nro 163 hyväksymisestä.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina ylitarkastaja Valto Järvinen työministeriöstä, toiminnanjohtaja Martti Karlsson Merimiespalvelutoimistosta, osastopäällikkö Henrik Lönnqvist Suomen Varustamoyhdistyksestä, asiamies Reima Angerman Suomen Konepäällystöliitosta, järjestösihteeri Sven-Erik Nylund Suomen Laivanpäällystöliitosta ja pääsihteeri Sakari Lehmuskallio Suomen Merimieslähetysseurasta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan merenkulkijoiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia merellä ja satamissa koskevan Kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimuksen nro 163 hyväksymistä. Yleissopimus on hyväksytty Kansainvälisessä työkonferenssissa vuonna 1987. Yleissopimuksen hyväksyneet valtiot sitoutuvat varmistamaan, että sopivissa satamissa ja laivoilla järjestetään kaikille merenkulkijoille kulttuuri-, virkistys- ja tiedotus- sekä muita hyvinvointiin liittyviä palveluita. Suomen lainsäädäntö vastaa yleissopimuksen määräyksiä. Siten sen hyväksymiselle ei ole lainsäädännöllisiä esteitä.

Hallituksen esityksessä esitetyistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella työasiainvaliokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyvää eh-

dotusta sopimuksen hyväksymisestä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa sopimuksen hyväksymistä.

Merimiespalvelutoiminnan rahoitus on järjestetty siten, että merenkulkijoilta ja laivanvarustajilta peritään palvelumaksua ja valtio suorittaa merenkulkijoiden ja laivanvarustajien palvelumaksujen yhteismäärää vastaavan määrän. Lästimaksusta annetun lain mukaan suomalaisilta ulkomaanliikenteessä olevilta kauppa-aluksilta ja Suomeen liikennöiviltä ulkomaisilta kauppa-aluksilta peritään ns. lästimaksuja. Lästimaksuina suoritettavat varat käytetään ammatissa toimivien merimiesten hyväksi tapahtuvaan huoltotoimintaan sekä meripelastustoiminnan edistämiseen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan merimiespalvelutoimintaan käytettävä osuus lästimaksuista on viime vuosina merkittävästi pienentynyt. Valiokunta pitää tärkeänä, että merimiespalvelutoiminnan tarvitsemasta rahoituksesta huolehditaan turvaamalla merimiespalvelutoiminnalle riittävän suuri osuus lästimaksuvaroista.

Edellä esitettyyn viitaten työasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi Genevessä pidetyssä Kansainvälisessä työkonferenssissa 8 päivänä lokakuuta 1987 hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen (nro 163), joka koskee merenkulkijoiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia merellä ja satamissa.

Helsingissä 24 päivänä maaliskuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa varapuheenjohtaja Nordman, jäsenet Häkämies, Koistinen, Komi, Kuittinen,

Laitinen, P. Leppänen, Morri, Mäkipää, Nikula, Rimmi, J. Roos, Taina, Takala, Viljamaa ja Viljanen sekä varajäsen Koskinen.

Vastalause

Nyt käsiteltävänä oleva kansainvälisen työjärjestön yleissopimus nro 163 sisältyi jo vuonna 1989 annettuun hallituksen esitykseen (n:o 28/1989 vp). Siinä esitettiin myös kahden muun samassa Kansainvälisessä työkonferenssissa hyväksytyn merenkulkijoita koskevan yleissopimuksen hyväksymistä. Ne koskivat merenkulkijoiden sairaanhoitoa (nro 164) ja merenkulkijoiden sosiaaliturvaa (nro 165).

Lisäksi todettiin, että Suomen lainsäädännön ei voida katsoa täysin noudattavan merenkulkijoiden kotimatka-oikeutta koskevan yleissopimuksen nro 166 vaatimuksia, mistä syystä tätä

yleissopimusta ei tuolloin esitetty hyväksyttäväksi.

Vuoden 1989 esityksen käsittely viivästyi ja raukesi ns. rinnakkaisrekisterin perustamista koskeneiden erimielisyyksien johdosta. Rinnakkaisrekisteriä koskeva lainsäädäntö on sittemmin vuonna 1991 toteutettu. Näin ollen mielestämme valiokunnan olisi tullut mietinnössään esittää, että hallitus selvittää mahdollisuudet kaikkien vuonna 1987 pidetyssä työkonferenssissa hyväksytyjen merenkulkijoita koskevien yleissopimusten hyväksymiseen.

Helsingissä 24 päivänä maaliskuuta 1992.

Paavo Nikula

Eila Rimmi

Johannes Koskinen

Reijo Laitinen

Lea Mäkipää

Jukka Roos

Pekka Leppänen

Marja-Leena Viljamaa